

Miroslav Strnka

ZALESŇOVANIE

TATRANSKÉHO NÁRODNÉHO PARKU
LISTNATÝMI DREVINAMI A JEDĽOU

Miroslav Strnka

ZALESŇOVANIE
TATRANSKÉHO NÁRODNÉHO PARKU
LISTNATÝMI DREVINAMI
A JEDEŇOU

1959

Vydalo Vydavateľstvo Osveta, n. p., Bratislava,
pobočný závod Martin,
pre Správu Tatranského národného parku
v Tatranskej Lomnici

ÚVOD

Posledné tri desaťročia sa na území Tatranského národného parku (TANAP) konali vo väčšom rozsahu pokusy vniesť listnaté dreviny a jedľu do prevažne smrekových porastov. Tieto pokusy nadobudli značný rozsah, najmä v uplynulom desaťročí, a boli motivované úsilím premeniť rozsiahle komplexy ihličnatých monokultúr, najmä na úpätí Vysokých a Belanských Tatier, na lesy zmiešané, ktoré môžu lepšie plniť pôdoochranné, vodohospodárske a klimatické funkcie a poskytujú viac prirodzenej výživy pre zver. Nestálosť monokultúr bola dokázaná i na území Tatranského národného parku najmä snehovými a vetrovými kalamitami, degradáciou pôdy a škodami spôsobovanými zverou, odhliadnuc od iných, viac alebo menej skrytých nepriaznivých následkov. Zatiaľ, čo premena pôvodných lesov na ihličnaté monokultúry bola prevažne vecou pily a sekery, premena monokultúr na zmiešané lesy v Tatranskom národnom parku je značným problémom.

Úspech zalesňovania listnatými drevinami a jedľou závisí od biotických a abiotických činiteľov. Pri zisťovaní strát na kultúrach je veľmi ťažko odhadnúť, aký podiel na neúspechu zalesňovania majú nepriaznivé klimatické a pôdne podmienky, ktorých význam pri zalesňovaní listnatými drevinami a jedľou nemožno podceňovať a aký podiel má zver. Škody, ktoré vznikajú pôsobením jednotlivých činiteľov sa vzájomne prelínajú a ak si kultúry pozorne nevšimame, vidíme už len konečný výsledok týchto škôd, neúspech zalesňovania.

V snahe objasniť príčiny neúspechu pri zalesňovaní Tatranského národného parku listnatými drevinami a jedľou zameral som sa najmä na vzťah zveri k týmto drevinám, lebo ho možno vyčíslieť.

Myšlienka spracovať materiál o zalesňovaní listnatými drevinami a neskôr i jedľou vznikla začiatkom roku 1955, keď Správa Tatranského národného parku požiadala naše pracovisko — Vý-

OBSAH

Úvod	5
I. Metodika práce	7
II. Vyhodnotenie skusných plôch	9
A. Skusné plochy v kultúrach listnatých drevín	9
B. Skusné plochy v jedľových kultúrach	16
III. Prehľad o zalesňovaní na území Tatranského národného parku v rokoch 1929—1956	18
A. Prehľad o zalesňovaní listnatými drevinami	18
B. Prehľad o zalesňovaní jedľou	26
IV. Prehľad o finančných nákladoch na zalesňovanie v rokoch 1929— 1956	28
A. Prehľad o finančných nákladoch na zalesňovanie listnatými drevinami	28
B. Prehľad o finančných nákladoch na zalesňovanie jedľou	30
C. Predpokladaná hodnota listnatých a jedľových kultúr založe- ných v rokoch 1929—1956 k 31. XII. 1956	31
V. Príčiny neúspechu zalesňovania listnatými drevinami a jedľou	34
A. Zníženie škôd spôsobených nepriaznivými klimatickými a pôd- nymi podmienkami správnou voľbou drevín	36
B. Uplatnenie správnych a primeraných zásad pri zalesňovaní	38
1. Používať zdatné, prípadne škólkované sadenice	38
2. Upustiť od paušálneho zalesňovania hniezdovým spôsobom	38
3. Podstatne obmedziť sejbu	39
4. Starostlivo ošetrovať kultúry	40
C. Správna starostlivosť o zver	41
D. Zavedenie účinného systému ochrany listnatých a jedľových kultúr	46
E. Revízia rozsahu zalesňovania v ochranných obvodoch	58
F. Zavedenie časovej mzdy pri zalesňovaní do oplôtkov a do bio- logickej ochrany	59
G. Znovuzískanie personálu ochranných obvodov pre výsadbu list- natých drevín a jedle	60
Záver	60
Ruské resumé	62
Nemecké resumé	68